

בנות יחד את עם
ישראל בלכות השונות

מנהיגות.
מעורבות חברתית
הקהל למען ציון.

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

בס"ד

בפתחו הלל בותוך אמונה לפרשת "ויצא"

אמהות שונות / אמהות אוהבות

בפרשנו בורח יעקב אבינו לחרן מפני עשיו אחיו המבקש להורגו. שם הוא מצפה לפגוש את האישה שאיתה יקים משפחה וימשיך את עם ישראל. אך בשונה מאברהם סבו ומיצחק אביו - הקב"ה מייעד לו שתי נשים.
1. התורה מציינת את השוני בין שתיהן:

"וְרַחֵל הָיְתָה יֹפֵת תֶּאֱרָר וְיִפֹּת מְרֵאָה"
רש"י: "תואר הוא צורת הפרצוף".

"וְעֵינֵי לָאָה רַכּוֹת..."
רש"י: "שהייתה סבורה לעלות בגורלו של עשו - ובוכה. שהיו הכול אומרים: שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן".

תחשבו על זה!
יעקב אבינו בשונה מסבו אברהם ומאביו יצחק, זכה שכל בניו ימשיכו את עם ישראל. כיצד כל אישה תרמה באישיותה לבנין עם ישראל?
תחשבו על זה!

- על פי ביאורו של רש"י: את מי מבין שתי האמהות מתארת התורה תיאור חיצוני גלוי לעין ואת מי תיאור פנימי, נסתר (תכונה, מחשבה)?
- איזו תכונה פנימית מסתתרת בלאה? מהן השאיפות שלה? ממי היא רוצה להתרחק?
- מה הקשר בין 2 הברכות שקיבל יעקב מאביו יצחק (שפע חומרי וברכת אברהם) לבין 2 הנשים שאליהן נישא.

אם תשלימו נכון את הקטע תמצאו את התשובה.
_____ מסמלת את היופי ה _____ בעם ישראל. היא מוציאה לפועל את הברכה לשפע _____ שקיבל יעקב, ואילו _____ מסמלת את הצד הפנימי ו _____ שבעם ישראל היא מוציאה אל הפועל את הברכה ה _____ שקיבל יעקב. שתיהן יחד בונות את בית _____.

תרמילון: ישראל / לאה / הנסתר / גלוי / רחל / חומרי / רוחנית

2. כיצד למרות השונות בונות רחל ולאה יחד את בית ישראל?
רחל עוזרת ללאה לבנות את בית ישראל: קראו את דברי רש"י

ויהי בבקר והנה היא לאה: וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה - אמרה: עכשיו תכלם אחותי. עמדה ומסרה לה אותן סימנים.

תחשבו על זה!
איזו תכונה אנו מגלים על רחל על פי המדרש?
תחשבו על זה!

בונות יחד את עם
ישראל בזכות השונות

מנהיגות.
מעורבות חברתית
הקהל למען ציון.

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

- הסבירו: כיצד עזרה רחל ללאה להתחנך עם יעקב? מה עשתה?

איזו תכונה אנו
מגלים על לאה
על פי המדרש?

לאה מתפללת שגם רחל תזכה לבנות את בית ישראל

"ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה".
דינה: פירשו רבותינו שדנה לאה דין בעצמה: אם זה זכר לא תהא
רחל אחותי (אפילו) כאחת השפחות! והתפללה עליו ונהפך לנקבה.

- לאה ידעה שיעקב עתיד להעמיד 12 שבטים. חישבו: מה היה קורה אילו דינה הייתה בן?
- מדוע התפללה לאה? מה רצתה למנוע?

היעזרו בטבלה הבאה:

שפחת לאה (זילפה)	שפחת רחל (בלהה)	לאה	רחל
דן	גד	ראובן	יוסף—אפרים ומנשה
אשר	נפתלי	שמעון	בנימין
		לוי	
		יששכר	
		זבולון	
		(דינה)	

הידעת?

משיח בן יוסף (בנה של
רחל) הוא כינוי לתקופה
של הכנה חומרית לפני
שיתגלה משיח בן דוד
(בנה של לאה משבט
יהודה)

תחשבו על זה!

כולנו יחד שבטי ישראל.
הבה נלמד לא להפוך את
השונות לעוונות.
כך נצליח לחיות יחד
להיבנות מהשוני
ולהוסיף אהבה
גם למי שלא דומה לנו.

בונות יחד את עם
ישראל בלכות השונות

מנהיגות.
מעורבות חברתית
הקהל למען ציון.

רחל ולאה
אימותינו הקדושות

דבר תורה לשבת פרשת "ויצא":

פרשתנו פותחת בבריחת יעקב אבינו לחרן. יעקב בורח מפני עשיו אחיו המבקש להורגו בשל לקיחת הברכות – הברכה החומרית לשלטון ולשפע כלכלי וברכת אברהם להפיץ את האלוקות בארץ ישראל. בחרן הוא מבקש למצוא אישה ממשפחת אברהם ולהקים איתה את המשכיות עם ישראל. בשונה מאביו יצחק ומסבו אברהם מייעד לו הקב"ה שתי נשים שכל אחת מהן מסייעת להוציא לפועל את הברכות שקיבל ויחד איתן נבנה עם ישראל, בלי הדחה של אחד הבנים כדוגמת ישמעאל ועשיו.

נשים אלו, רחל ולאה שונות זו מזו. רחל מייצגת בעיקר את היופי החיצוני והגלוי שבעם ישראל. יוסף הצדיק בנה היה יפה תואר ומשביר אוכל בארץ מצרים. לאה לעומתה מייצגת בעיקר את היופי הפנימי שבעם ישראל, היא זוכה שרוב שבטי ישראל באים ממנה, ויהודה בנה אחראי על הצד הרוחני במצרים לימים יצאו מבניה יהודה ולוי מלכות כהונה ולויה. למרות השוני בין שתי האחיות קיימת ביניהן אהבה וכל אחת דואגת שאחותה תהיה חלק בהקמת עם ישראל. לעתיד לבוא יתאחדו שוב הכוחות ומשיח בן יוסף יכין את הדרך לביאת משיח בן דוד במהרה בימינו. אמן.